

Food Standardization Section, DFTQC

१४.४ ब्राण्डी (Brandy) को प्रस्तावित गुणस्तर

१.० गुणस्तरको क्षेत्र (Scope)

यस गुणस्तरले मानव उपभोगको लागि प्याक गरिएका सबै प्रकारका ब्राण्डीलाई समेटेछ।

२.० परिचय (Description)

२.१ ब्राण्डी (Brandy)

ब्राण्डी भन्नाले अंगुर वा अन्य फलफूलको किण्वित रस (Fermented juice) लाई डिस्टिलेशन गरी प्राप्त भएको अल्कोहोलिक डिस्टिलेटबाट तयार गरिएको मदिराजन्य पदार्थलाई जनाउँछ। ब्राण्डीको आफ्नै स्वाभाविक रंग, वास्ना र स्वाद हुनुपर्नेछ। ब्राण्डी निम्न प्रकारका हुनसक्नेछन्।

२.१.१ अंगुरको ब्राण्डी (Grape Brandy)

अंगुरको ब्राण्डी (Grape Brandy) भन्नाले ताजा, स्वस्थ र पाकेको अंगुरको किण्वित रस (Fermented juice) लाई डिस्टिलेशन गरी तयार गरिएको मदिराजन्य पदार्थलाई जनाउँछ। यसमा अंगुरमा भएका प्राकृतिक वाष्पशील तत्वहरू (Volatile Principles) तथा किण्वन हुदा उत्पन्न भएको वास्ना र स्वाद हुनुपर्नेछ।

२.१.२ फलफूलको ब्राण्डी (Fruit Brandy)

फलफूलको ब्राण्डी (Fruit Brandy) भन्नाले अंगुर बाहेक अन्य फलफूलको किण्वित रस (Fermented juice) लाई डिस्टिलेशन गरी तयार गरिएको मदिराजन्य पदार्थलाई जनाउँछ। यसरी तयार गरिएको ब्राण्डीको नामको अगाडि फलफूलको नाम उल्लेख गर्नुपर्नेछ। तर ब्राण्डी मात्र भनिएकोमा अंगुरको ब्राण्डी भनि बुझिनेछ।

२.१.३ ब्लेन्डेड ब्राण्डी (Blended Brandy)

ब्लेन्डेड ब्राण्डी (Blended Brandy) भन्नाले फलफूलको ब्राण्डी वा न्यूट्रल स्पिरिट वा रेक्टिफाईड स्पिरिटमा कम्तिमा दुई प्रतिशत अंगुरको ब्राण्डी मिसाएर तयार गरिएको ब्राण्डीलाई जनाउँछ। फलफूलको ब्राण्डी प्रयोग गरी तयार गरिएको ब्लेन्डेड ब्राण्डीको वास्ना र स्वाद ब्राण्डीको जस्तै हुनुपर्नेछ।

३.० आवश्यक गुणस्तर परिधिहरू (Essential Composition and Quality Factors)

ब्राण्डीमा स्वभाविक स्वाद र वास्ना हुनुपर्नेछ। यसमा स्विकृत वास्ना तथा रंगहरू प्रयोग गर्न सकिनेछ। लेबलमा परिपक्व (Matured) भनी लेखिएको ब्राण्डीलाई कम्तिमा एक वर्ष ओक (Oak) को भाँडोमा राखि भण्डारण गरिएको हुनुपर्दछ। तर १००० लिटर भन्दा कम क्षमता भएको ओक (Oak) को भाँडोमा परिपक्क गरिएको ब्राण्डी कम्तिमा ६ महिना भण्डारण गरिएको हुनुपर्दछ।

ब्राण्डीमा क्लोरल हाइड्रेट (chloral hydrate), अमोनियम क्लोराइड (ammonium chloride), डाइजेपाम (diazepam), पाराडिहाइड (paraldehyde) लगायत कुनै पनि अन्य किसिमका नसालु, साइकोट्रॉपिक (psychotropic) पदार्थहरू तथा क्याफिन (caffeine) समेतको उपस्थिती हुनुहुँदैन।

ब्राण्डीमा ईथाएल अल्कोहलको मात्रा ३६ देखि ५० प्रतिशत (आयतनको आधारमा, २० डिग्री सेन्टिग्रेड तापक्रममा) सम्म हुन सक्नेछ। ईथाएल अल्कोहलको मात्रा ब्राण्डीको लेबलमा उल्लेख गरिएको मात्रा भन्दा ३ प्रतिशतले घटी वा बढी हुनसक्नेछ।

ब्राण्डीमा देहायका मापदण्डहरू पनि पुरा भएको हुनुपर्नेछ ।

सि.नं.	विवरण	अंगुर तथा अन्य फलफुलको ब्राण्डी	ब्लेन्डेड ब्राण्डी
१	Ethyl Alcohol content at 20 ⁰ C percent by volume (Range)	३६-५०	३६-५०
२	Furfural (expressed in terms of g/100 Litres of absolute alcohol), Max	१२.०	१२.०
३	Higher alcohols as amyl alcohol (expressed in terms of g/100 Litres of absolute alcohol), Max	६००.०	३५०.०
४	Total Esters as ethyl acetate (expressed in terms of g/100 Litres of absolute alcohol), Max	३५०.०	२५०.०
५	Volatile acids as acetic acid (expressed in terms of g/100 Litres of absolute alcohol), Max	१००.०	१००.०
६	Residue on evaporation percent (mg/l),Max	२.०	२.०
७	Methyl alcohol (expressed in terms of mg/Litre of distilled absolute alcohol), Max	१५०.०	१००.०
८	Aldehydes as acetaldehyde (expressed in terms g/100 Litres of absolute alcohol), Max	४५.०	४५.०
९	Copper (as Cu), (mg/l), Max	१०.०	१०.०
१०	Lead (mg/l), Max	०.२	०.२
११	Mercury (mg/l), Max	०.२५	०.२५
१२	Arsenic (mg/l), Max	०.२५	०.२५
१३	Cadmium (mg/l), Max	०.०१	०.०१

४. स्वच्छता (Hygiene) सम्बन्धि व्यवस्था

४.१ स्वच्छता कायम गर्ने तरीका (Code of Practice)

ब्राण्डीको उत्पादन, बोटलिङ्ग, प्याकेजिङ्ग, भण्डारण तथा ढुवानी गर्दा कोडेक्सद्वारा निर्धारित आचारसंहिता (Recommended International code of practice - General principles of Food Hygiene CAC/RCP 1-1969) का प्रावधानहरू आवश्यकतानुसार पालन गर्नुपर्नेछ ।

५. प्याकेजिङ्ग र लेबलिङ्ग सम्बन्धि व्यवस्था (Packaging and Labelling Requirements)

ब्राण्डीलाई सफा गरिएको खाद्य ग्रेडको बोटल वा कन्टेनरमा प्याकेजिङ्ग गर्नुपर्नेछ । प्याक गरिएको ब्राण्डीको लेबलमा तपसिल बमोजिमको विवरण हुनुपर्नेछ:-

- क) उत्पादक वा प्याकरको नाम तथा ठेगाना,
- ख) वस्तुको नाम,
- ग) ईथाएल अल्कोहलको मात्रा प्रतिशत (आयतन) वा यूपी वा पुफमा
- घ) योगशील प्रयोग भएकोमा योगशीलको नाम वा संकेत नम्बर,
- ङ) उत्पादन वा प्याकिङ्ग मिति, व्याच नम्बर वा लट नम्बर उल्लेख गर्न सकिनेछ,
- च) खुद परिमाण,
- छ) अन्य प्रचलित कानूनले तोकेका विवरण उल्लेख गर्न सकिनेछ, तर उपभोग्य मिति र समिश्रण उल्लेख गर्न बाध्य हुने छैन ।

५.१ लेबलमा उल्लेख गर्न प्रतिबन्ध

५.१.१ स्वास्थ्य सम्बन्धि कुनै पनि दावी गर्न पाइने छैन ।

५.१.२ प्रयोगकर्तालाई ब्राण्डीको प्रकृति, उत्पादन, श्रोत, तथा अन्य गुणहरू सम्बन्धि भ्रामक सूचना दिने गरी कुनै पनि फोटो, शब्द वा वाक्यहरू प्रयोग गर्न पाइने छैन ।